

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

20 janvier 2005

PROJET DE LOI

**modifiant l'article 57/12 de la loi
du 15 décembre 1980 sur l'accès au
territoire, le séjour, l'établissement et
l'éloignement des étrangers**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTÉRIEUR, DES AFFAIRES GÉNÉRALES ET
DE LA FONCTION PUBLIQUE
PAR
MME **Annick SAUDOYER**

SOMMAIRE

I. Exposé introductif du vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur	3
II. Discussion générale	5
III. Discussion des articles	10
IV. Votes	12

Documents précédents :

Doc 51 **1449/ (2004/2005)** :

001 : Projet de loi.

002 : Amendement.

Voir aussi:

004 : Texte corrigé par la commission.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

20 januari 2005

WETSONTWERP

**tot wijziging van artikel 57/12 van de wet
van 15 december 1980
betreffende de toegang tot het grondgebied,
het verblijf, de vestiging en de verwijdering
van vreemdelingen**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE BINNENLANDSE ZAKEN, DE ALGEMENE
ZAKEN EN HET OPENBAAR AMBT
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Annick SAUDOYER**

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting van de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken	3
II. Algemene bespreking	5
III. Artikelsgewijze bespreking	10
IV. Stemmingen	12

Voorgaande documenten :

Doc 51 **1449/ (2004/2005)** :

001 : Wetsontwerp.

002 : Amendement.

Zie ook:

004 : Tekst verbeterd door de commissie.

**Composition de la commission à la date du dépôt du rapport /
Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag:
Président/Voorzitter : André Frédéric**

A. — Membres titulaires/Vaste leden :

VLD Filip Anthuenis, Willy Cortois, Guido De Padt
PS André Frédéric, Jean-Claude Maene, Annick Saudoyer
MR Corinne De Permentier, Jacqueline Gallant, Eric Libert
sp.a-spirit Stijn Bex, Patrick Lansens, Jan Peeters
CD&V Dirk Claes, Katharina Schrijvers
Vlaams Belang Nancy Caslo, Filip De Man
cdH Joseph Arens

B. — Membres suppléants/Plaatsvervangers :

Miguel Chevalier, Claude Marinower, Martine Taelman, Geert Versnick
Mohammed Boukourna, Talbia Belhouari, Marie-Claire Lambert,
Karine Lalieux
Daniel Ducarme, Richard Fournaux, Jean-Pierre Malmendier,
Marie-Christine Marghem
Hans Bonte, Philippe De Coene, Dylan Casaer, Koen T'Sijen
Nahima Lanjri, Mark Verhaegen, Servais Verherstraeten
Koen Bultinck, Guido Tastenhoye, Francis Van den Eynde
Brigitte Wiaux, Damien Yzerbyt

C.— Membre sans voix délibérative/ Niet-stemgerechtigd lid :

ECOLO Marie Nagy
NV-A Patrick De Grootte

cdH	: Centre démocrate Humaniste
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	: Front National
MR	: Mouvement Réformateur
N-VA	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
PS	: Parti socialiste
sp.a - spirit	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
Vlaams Belang	: Vlaams Belang
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :	Afkortingen bij de nummering van de publicaties :
DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA : Questions et Réponses écrites	QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN : Séance plénière	PLEN : Plenum
COM : Réunion de commission	COM : Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : publications@laChambre.be	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : publicaties@deKamer.be
---	---

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi le 12 janvier 2005.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR

Le vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur, M. Patrick Dewael, rappelle que l'accord de gouvernement prévoit que l'approche réaliste et humaine en matière d'asile doit être poursuivie et qu'il n'est pas possible de remettre en question les principes contenus dans la Convention de Genève relative aux réfugiés. C'est la raison pour laquelle il est nécessaire qu'un étranger obtienne, dans un délai raisonnable, une décision dûment motivée concernant sa demande d'asile.

Une avancée importante a déjà été enregistrée sur ce point.

D'ordinaire, l'Office des étrangers se prononce dans un délai de 24 heures sur la recevabilité d'une demande d'asile.

Le Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides réussit, lui aussi, de plus en plus à prendre position dans un délai tout à fait acceptable.

La Commission permanente de recours des étrangers, une juridiction administrative traitant les recours introduits contre les décisions par lesquelles le Commissaire général rejette une demande d'asile comme non fondée, a cependant beaucoup de difficultés à maîtriser l'afflux des procédures. L'arriéré dans le traitement des procédures d'appel a sensiblement augmenté ces dernières années. A l'heure actuelle, quelque 7 000 dossiers sont en attente d'une décision. L'accroissement de l'arriéré peut s'expliquer par le fait que le Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides a entamé une opération de rattrapage, ce qui a pour conséquence qu'il y a plus de dossiers pouvant donner lieu à une procédure d'appel auprès de la Commission permanente de recours des réfugiés. Il faut également signaler qu'un pourcentage accru des demandes d'asile récentes est traité sur le fond, ce qui, à terme, augmente la charge de travail de la juridiction administrative.

Le gouvernement opte pour deux sortes de mesures, qui s'imposent pour éviter que la situation n'empire.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken op 12 januari 2005.

I.— INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN

De vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, de heer Patrick Dewael, herinnert eraan dat het regeerakkoord voorziet dat de realistische en humane aanpak inzake asiel dient verdergezet te worden en dat er niet kan getornd worden aan de principes die vervat zijn in het Vluchtelingenverdrag van Genève. Het is dan ook noodzakelijk dat een vreemdeling binnen een redelijke termijn een degelijk gemotiveerde beslissing krijgt inzake zijn asielerzoek.

Op dit punt werd reeds een grote vooruitgang geboekt.

De dienst Vreemdelingenzaken doet veelal binnen 24 uur uitspraak over de al dan niet ontvankelijkheid van een asielaanvraag.

Ook het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen slaagt er steeds meer in om binnen een zeer aanvaardbare tijdsperiode een standpunt in te nemen.

De Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen, een administratief rechtscollege dat de beroepen behandelt die worden ingesteld tegen de beslissingen waarbij de Commissaris-generaal een asielerzoek als ongegrond afwijst, heeft het echter moeilijk om de instroom aan procedures onder controle te krijgen. De achterstand bij de behandeling van de beroepsprocedures is de jongste jaren in aanzienlijke mate toegenomen. Momenteel wachten bijna 7 000 dossiers op een beslissing. De aangroei van de achterstand kan verklaard worden door het feit dat het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen aan een inhaaloperatie is begonnen waardoor meer dossiers aanleiding kunnen geven tot een beroepsprocedure bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen. Verder dient erop gewezen te worden dat een groter percentage van de recente asielaanvragen ten gronde behandeld wordt, wat op termijn ook leidt tot een grotere werklast bij het administratief rechtscollege.

De regering opteert voor twee soorten maatregelen die vereist zijn om een escalatie van de situatie te vermijden:

En première instance, il veille à ce que les places actuellement vacantes au sein de la Commission permanente de recours des réfugiés soient remplies en priorité. Il apporte également un appui spécial aux chambres où la charge de travail est la plus grande en recrutant du personnel juridique d'appui.

En deuxième instance, la procédure de la Commission permanente de recours des réfugiés doit être rationalisée.

Pour le moment, les requêtes introduites auprès de la juridiction sont, en principe, traitées par trois magistrats. Ce n'est que lorsqu'il apparaît, après examen de la requête, que le recours est irrecevable ou manifestement non fondé, qu'une affaire peut être traitée par un magistrat siégeant seul.

L'objectif du projet de loi à l'examen est de prévoir un système dans lequel une requête est toujours traitée par un magistrat siégeant seul. De cette manière, le corps existant des magistrats pourra traiter un plus grand nombre de recours. Par ailleurs, cette façon de travailler correspond davantage à la réalité. Dans la pratique, en effet, il n'y a qu'un magistrat qui prépare un dossier.

Cette méthodologie n'est pas nouvelle. Le Conseil d'État a également opté, dans le contentieux des étrangers, pour le traitement de recours par un seul magistrat.

Une seule exception a été prévue à la règle du magistrat siégeant seul à la Commission permanente de recours des réfugiés. Si, lors de l'examen de la requête ou durant le traitement du recours, il apparaît que l'affaire suscite des questions de principe, le président ou son assesseur délégué peut décider de faire traiter le recours par un collège de trois magistrats.

Ainsi, si un magistrat est confronté à un dossier d'une grande complexité pour lequel une dérogation à la jurisprudence constante est envisagée ou dans le cadre duquel un nouveau débat juridique fondamental est lancé, il a toujours la possibilité de renvoyer l'affaire devant une juridiction à trois juges.

Il est clair que les magistrats de la Commission permanente de recours assument une très grande responsabilité. C'est la raison pour laquelle il est nécessaire de prévoir des conditions de recrutement plus sévères. Le projet de loi a dès lors prévu de relever l'âge minimum requis de 30 à 35 ans et de réserver cette fonction aux licenciés et aux docteurs en droit disposant d'une expérience utile de cinq ans en droit des étrangers.

In eerste instantie werd ervoor gezorgd dat de bestaande vacatures binnen de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen prioritair werden ingevuld en wordt er een extra ondersteuning gegeven aan de kamers waar de werklast het grootst is door de aanwerving van ondersteunend juridisch personeel.

In tweede instantie dient de procedure voor de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen gerationaliseerd te worden.

Momenteel worden de bij het rechtscollege ingediende verzoekschriften in beginsel behandeld door drie magistraten. Slechts wanneer na onderzoek van het verzoekschrift blijkt dat het beroep onontvankelijk of kennelijk ongegrond is, kan een zaak behandeld worden door een alleenzettelend magistraat.

Bedoeling van het voorliggende wetsontwerp is te voorzien in een systeem waarbij een verzoekschrift steeds door een alleenzettelend magistraat wordt behandeld. Op deze wijze kan het bestaande magistratenkorps een groter aantal beroepen behandelen. Deze werkwijze sluit bovendien nauwer aan bij de realiteit. In de praktijk is er immers slechts één magistraat die het dossier voorbereidt.

Deze methodiek is niet nieuw. Ook bij de Raad van State wordt in het vreemdelingencontentieux geopteerd voor de behandeling van de beroepen door één magistraat.

Op de regel van de alleenzettelende magistraat bij de Vaste Beroepscommissie wordt één uitzondering vooropgesteld. Indien uit het onderzoek van het verzoekschrift of indien tijdens de behandeling van het beroep zou blijken dat de zaak principiële vragen oproept, kan de voorzitter of de gemachtigde bijzitter beslissen om het beroep te laten behandelen door een college van drie magistraten.

Wanneer een magistraat dus geconfronteerd wordt met een dossier dat zeer complex is en waarbij een afwijking van de vaste rechtspraak overwogen wordt of waarbij een belangrijk juridisch discussiepunt voor het eerst aan bod komt, blijft de mogelijkheid open om de zaak te verwijzen naar een college met drie rechters.

Het is duidelijk dat magistraten bij de Vaste Beroepscommissie een zeer grote verantwoordelijkheid dragen. Het is daarom vereist om strengere aanwervingsvoorwaarden te voorzien. In het wetsontwerp werd te dien einde voorzien in het optrekken van de leeftijdsvereiste van 30 naar 35 jaar en in het feit dat de magistraten over een diploma van licentiaat of doctor in de rechten dienen te beschikken en een nuttige ervaring van vijf jaar inzake het vreemdelingenrecht dienen te bewijzen.

Ces nouvelles conditions s'appliqueront à tous les magistrats à recruter à l'avenir. À une exception près, tous les magistrats du corps actuel remplissent ces conditions. La seule magistrate non titulaire d'une licence en droit est candidate en droit et licenciée en sciences diplomatiques. Cette magistrate peut en outre faire valoir une solide expérience auprès du Haut Commissariat aux réfugiés. Elle exerce sa fonction de magistrate auprès de la Commission permanente de recours des réfugiés depuis de nombreuses années sans aucun problème.

Les recours portés devant la Commission permanente de recours des réfugiés seront traités par des magistrats hautement qualifiés et spécialisés, ce qui doit garantir la qualité des décisions.

M. Dewael souligne enfin que les mesures proposées sont nécessaires en raison de la sécurité juridique. En effet, personne n'a intérêt à voir s'installer une situation d'incertitude. Le demandeur d'asile doit pouvoir être rapidement fixé sur sa situation et savoir si son avenir se trouve en Belgique ou ailleurs.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

A. Questions et observations des membres

M. Joseph Arens (cdH) commence par rappeler qu'environ 7 000 dossiers sont en souffrance auprès de la Commission permanente de recours des réfugiés, dont 5 300 ont été confiés aux chambres francophones et 1 700 aux chambres néerlandophones. Compte tenu de l'importance de cet arriéré, l'intervenant s'informe sur les intentions du gouvernement en vue de compléter les places vacantes au sein des chambres francophones de cette juridiction.

L'intervenant formule en outre les deux observations suivantes en ce qui concerne le recours à des magistrats uniques.

D'une part, la méthode de travail proposée ne fera pas disparaître le nombre de dossiers pendants auprès de la Commission permanente de recours des réfugiés. Les 60 décisions supplémentaires qui sont demandées à chacun des 16 magistrats sur une base annuelle, ne permettront en effet pas, eu égard aux 3 000 dossiers qui sont introduits chaque année, de résorber l'arriéré de façon substantielle.

D'autre part, cette méthode met indubitablement en péril l'unité de la jurisprudence. C'est pourquoi l'interve-

Deze nieuwe voorwaarden zullen gelden voor alle nieuw aan te werven magistraten. Binnen het huidige korps voldoen alle magistraten, op één na, aan deze voorwaarden. De enige magistraat die geen diploma van licentiaat in de rechten kan voorleggen, is echter kandidaat in de rechten en licentiaat in de diplomatieke wetenschappen. Bovendien kan deze magistraat bidden op een jarenlange ervaring bij het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen en oefent zij reeds zeer lang, zonder problemen, haar functie als magistraat bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen uit.

De beroepen die bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen aanhangig gemaakt zullen worden, zullen door hoog opgeleide en gespecialiseerde magistraten behandeld worden, wat de kwaliteit van de beslissingen moet garanderen.

Ten slotte benadrukt de heer Dewael dat de voorgestelde maatregelen nodig zijn met het oog op de rechtszekerheid. Niemand is immers gediend met een voortdurende situatie van onzekerheid. De asielzoeker dient snel uitsluitsel te krijgen over zijn situatie zodat hij weet of zijn toekomst al dan niet in België ligt.

II. — ALGEMENE BESPREKING

A. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Joseph Arens (cdH) herinnert vooreerst aan de belangrijke achterstand bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen. Deze belooft voor het ogenblik ongeveer 7 000 dossiers, waarvan er 5 300 aan Franstalige en 1 700 aan Nederlandstalige kamers werden toegewezen. In dit kader wordt geïnformeerd naar de intenties van de regering inzake het opvullen van de vacatures bij de Franstalige kamers van dit rechtscollege.

Daarnaast formuleert de spreker de volgende twee opmerkingen aangaande het werken met alleenzettelende magistraten.

Enerzijds zal de voorgestelde werkmethode het aantal bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen hangende dossiers niet doen verdwijnen. De 60 extra-beslissingen die op jaarbasis van elk van de 16 magistraten gevraagd worden, zullen immers - in het licht van de 3 000 dossiers die jaarlijks worden ingeleid - niet leiden tot een substantiële vermindering van de achterstand.

Anderzijds houdt deze werkwijze ontegensprekelijk risico's in voor de eenheid van rechtspraak. Daarom

nant propose de créer auprès de la Commission permanente de recours des réfugiés une Assemblée générale et une Conférence des présidents de chambre chargées de garantir cette unité.

*
* *

M. Filip Anthuenis (VLD) rappelle les gros efforts que le gouvernement a déjà consentis en vue de maîtriser la problématique de l'asile.

Malgré tout, les longs délais d'attente imposés aux demandeurs d'asile continuent de poser problème. Cette situation est encore accentuée par des avocats qui épuisent tous les moyens légaux en vue de prolonger au maximum le séjour de leur client sur le territoire belge.

Le groupe VLD soutiendra le projet de loi à l'examen dès lors qu'il vise à résoudre le problème des délais d'attente.

*
* *

M. Jef Van den Bergh (CD&V) estime que les problèmes liés à la problématique des réfugiés ne sont pas encore totalement maîtrisés. En effet, les données utilisées en la matière par le vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sont sujets à interprétation. Le gouvernement se sert toutefois de ces chiffres pour reporter toute adaptation approfondie de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers. Or, une telle adaptation est absolument indispensable. Dans l'intervalle, la loi est devenue extrêmement complexe : les procédures s'éternisent et les instances concernées sont, pour ainsi dire, complètement enlisées. Son groupe plaide dès lors pour une adaptation qui devrait déboucher sur une loi claire relative aux étrangers. Outre les autres possibilités de pénétrer sur le territoire belge, elle contiendrait une procédure d'asile abrégée, fondée sur les principes de la Convention de Genève relative aux réfugiés.

Il souligne en outre que le projet de loi à l'examen n'apporte aucune solution à l'arriéré au Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides (environ 18 000 dossiers), ni à celui au Conseil d'État (environ 26 000 dossiers). Parce qu'il est injuste de laisser les intéressés aussi longtemps dans l'incertitude quant à une décision définitive concernant leur séjour, on se dirige donc tout droit vers une nouvelle procédure de régularisation.

wordt voorgesteld om bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen een Algemene Vergadering en een Conferentie van de kamervoorzitters op te richten die deze eenheid zouden moeten waarborgen.

*
* *

De heer Filip Anthuenis (VLD) herinnert aan de grote inspanningen die de regering zich reeds heeft getroost om de asielproblematiek onder controle te krijgen.

Ondanks alles blijven de lange wachttijden voor de asielzoekers echter een probleem. Dit wordt nog geaccentueerd door advocaten die alle wettelijke middelen uitputten met het oog op een maximale verlenging van het verblijf van hun cliënt op het Belgisch grondgebied.

Aangezien dit wetsontwerp ertoe strekt het probleem van de wachttijden in te dijken, kan het op de steun van de VLD-fractie rekenen.

*
* *

De heer Jef Van den Bergh (CD&V) meent dat de problemen inzake de vreemdelingenproblematiek nog niet volledig onder controle zijn. De door de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken gehanteerde gegevens dienaangaande zijn immers voor interpretatie vatbaar. De regering grijpt deze cijfers echter aan om een diepgaande aanpassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen op de lange baan te schuiven. Een dergelijke aanpassing is echter hoogstnoodzakelijk. De wet is ondertussen immers een waar kluwen geworden, de procedures slepen al te lang aan en de betrokken instanties zijn omzeggens dichtgeslibt. Zijn fractie pleit derhalve voor een aanpassing die zou moeten leiden tot een duidelijke vreemdelingenwet. Naast de andere mogelijkheden om het Belgisch grondgebied te betreden, zou deze een korte asielprocedure moeten bevatten, gestoeld op de beginselen van het Vluchtelingenverdrag van Genève.

Daarnaast wijst hij erop dat het voorliggend wetsontwerp niets doet aan de achterstand bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (ongeveer 18 000 dossiers) noch bij de Raad van State (circa 26 000 dossiers). Aangezien het niet billijk is om de betrokkenen zo lang in het ongewisse te laten over een definitieve beslissing nopens hun verblijf, stevent men dus regelrecht af op een nieuwe regularisatieprocedure.

Par ailleurs, l'intervenant ne voit pas bien comment le gouvernement tient compte de l'avis du Conseil d'État qui demande au législateur de justifier le principe du magistrat unique, à la lumière d'un éventuel contrôle par la Cour d'arbitrage.

Il estime en outre qu'on pouvait résoudre les problèmes actuels autrement ; à savoir en élargissant les compétences du magistrat unique, sans en faire une règle, ou en lui affectant davantage de moyens, par exemple, en créant des chambres temporaires.

Enfin, M. Van den Bergh souhaiterait obtenir une réponse aux questions concrètes suivantes :

- La procédure proposée prévoit-elle encore la possibilité d'entendre l'intéressé ?
- Les dossiers déjà introduits mais non encore terminés seront-ils traités suivant la nouvelle procédure ?

B. Réponses du ministre

Le vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur, M. Patrick Dewael, souligne d'abord que les mesures prises par le gouvernement précédent, à savoir le remplacement de l'aide pécuniaire par une aide *en nature* et l'application du principe LIFO, ont permis de limiter l'afflux de demandeurs d'asile.

Pourtant, les différents acteurs impliqués restent confrontés à un certain retard.

Le vice-premier ministre fait le point de la situation à savoir :

- au niveau de l'Office des étrangers, seules les régularisations individuelles posent encore problème ;
- le Commissaire général aux Réfugiés et aux Apatriés récemment nommé devra déterminer, dans son plan de gestion, comment il entend résorber le retard au Commissariat général et quel moyens il compte affecter à cet effet ;
- le projet de loi relatif à la réforme du Conseil d'État sera transmis sous peu à la Chambre. Ce projet prévoit notamment la création de chambres temporaires, chargées de résorber, dans les trois ans, le retard accumulé par cette institution ;
- le projet de loi à l'examen contribuera à résorber le retard accusé par la Commission permanente de recours des réfugiés. Par ailleurs, le premier président soumettra prochainement son plan de gestion et, entre-temps,

Verder is het de spreker allerm minst duidelijk op welke manier de regering tegemoetkomt aan het advies van de Raad van State dat de wetgever opdraagt het principe van de alleenzetelende magistraat te wettigen in het licht van een eventuele toetsing ervan door het Arbitragehof.

Tevens vindt hij dat de bestaande problemen op een andere manier konden worden opgelost door de bevoegdheden van alleenzetelend magistraat uit te breiden zonder deze tot regel te verheffen of door hen meer middelen ter beschikking te stellen bijvoorbeeld door tijdelijke kamers op te richten.

Ten slotte wenst de heer Van den Bergh een antwoord op de volgende concrete vragen:

- wordt de mogelijkheid om de betrokkene te horen ook in de ontworpen procedure voorzien ?
- zullen de reeds ingeleide maar nog niet afgewerkte dossiers volgens de nieuwe procedure worden afgewerkt?

B. Antwoorden van de minister

De vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, de heer Patrick Dewael, benadrukt vooreerst dat de door de vorige regering genomen maatregelen, met name het vervangen van de geldelijke steun door steun *in natura* en de toepassing van het zogenaamde LIFO-principe, de instroom van asielzoekers heeft beperkt.

Toch blijven de verschillende betrokken actoren met een zekere achterstand kampen.

De vice-eerste minister geeft een overzicht:

- op het niveau van de dienst Vreemdelingenzaken stellen zich nog enkel problemen inzake individuele regularisaties;
- uit het beheersplan van de onlangs benoemde Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen zal moeten blijken op welke manier en met welke middelen hij de achterstand bij het Commissariaat-generaal beoogt weg te werken;
- het wetsontwerp betreffende de hervorming van de Raad van State zal eerlang aan de Kamer worden overgezonden. Dit zal onder meer voorzien in tijdelijke kamers die de achterstand bij deze instelling binnen de drie jaar zouden moeten opsloppen;
- de achterstand bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen zal mede met de in het voorliggende wetsontwerp ontworpen maatregelen verholpen worden. Daarnaast zal de Eerste Voorzitter eerstdaags zijn

tant les cadres d'expression française que les cadres d'expression néerlandaise auront été complétés. Un soutien suffisant sera en outre assuré par des juristes spécialisés.

Le gouvernement n'a donc pas l'intention de créer de nouveaux organes, mais bien de désencombrer les organes existants, en leur fournissant de nouveaux moyens et en leur imposant des méthodes de travail plus efficaces.

Le vice-premier ministre rappelle ensuite que la Cour d'arbitrage a déjà accepté, dans ses arrêts 81/2002 du 8 mai et 100/2002 du 19 juin 2002, le principe du juge unique à la Commission permanente de recours des réfugiés.

L'intervenant estime par ailleurs que, compte tenu des limites actuelles (conventions internationales, arrêts divers, etc.), une réforme radicale des procédures serait particulièrement difficile. Qui plus est, il n'est pas du tout certain que de nouvelles procédures offriraient plus de garanties que le système actuel.

Enfin, M. Dewael précise que les propositions concernant la création d'une Assemblée générale et d'une Conférence des présidents de chambre au sein de la Commission permanente de recours des réfugiés, seront réglées par arrêté royal.

C. Répliques

M. Filip De Man (*Vlaams Belang*) demande dans quelle mesure l'intention du vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur d'imposer une condition d'ancienneté d'au moins dix ans d'expérience au barreau aux avocats qui souhaitent plaider devant le Conseil d'État, s'inscrit dans le cadre des efforts entrepris par le gouvernement pour combattre l'allongement inutile des procédures.

*
* *

M. Joseph Arens (*cdH*) estime que même l'ensemble des chambres francophones de la Commission permanente de recours des réfugiés ne pourra résorber l'arriéré. Il plaide dès lors en faveur d'une extension tant des cadres que des moyens de cette commission.

*
* *

beheersplan voorleggen en zullen inmiddels zowel de Nederlandstalige als de Franstalige kaders zijn ingevuld. Tevens wordt gezorgd voor een afdoende ondersteuning door gespecialiseerd juristen.

Het is dus niet de bedoeling van de regering om nieuwe instanties in het leven te roepen. Wel zullen de bestaande instanties vrijgemaakt worden door hen nieuwe middelen ter beschikking te stellen en door hen betere werkmethodes op te leggen.

Vervolgens herinnert de vice-eerste minister eraan dat het Arbitragehof in zijn arresten 81/2002 en 100/2002 van resp. 8 mei en 19 juni 2002 het principe van de alleenzettelende rechter bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen reeds heeft aanvaard.

Verder meent de spreker dat een drastische hervorming van de procedures binnen de bestaande limieten (internationale overeenkomsten, diverse arresten, enz.) bijzonder moeilijk zou zijn. Daarenboven staat geenszins vast dat nieuwe procedures meer waarborgen zou bieden dan het huidige systeem.

Ten slotte verduidelijkt de heer Dewael dat de voorstellen inzake de oprichting van een Algemene Vergadering en van een Conferentie van de kamervoorzitters bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen bij koninklijk besluit geregeld zal worden.

C. Replieken

De heer Filip De Man (*Vlaams Belang*) wenst te vernemen in welke mate het plan van de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken om een anciënniteitsvoorwaarde van ten minste tien jaar balieervaring op te leggen aan de advocaten die voor de Raad van State wensen te pleiten, past in de inspanningen van de regering om het nodeloos rekken van de procedures tegen te gaan.

*
* *

De heer Joseph Arens (*cdH*) is van oordeel dat zelfs de voltallige Franstalige kamers van de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen de achterstand niet zullen kunnen wegwerken. Hij pleit dan ook voor de uitbreiding van zowel de kaders als de middelen van deze commissie.

*
* *

M. Jef Van den Bergh (CD&V) estime que les mesures proposées ne feront pas disparaître l'arriéré.

Il se demande également s'il n'eût pas été préférable de regrouper la réforme du Conseil d'État et celle de la Commission permanente de recours des réfugiés dans un même projet de loi.

Il estime en outre qu'une procédure prévoyant qu'un dossier est soumis initialement à une chambre à trois magistrats qui ne transmettrait ce dossier au membre siégeant seul que si aucun problème n'est à craindre, répondrait mieux aux observations du Conseil d'État.

Enfin, il présente les grandes lignes de l'adaptation en profondeur de la loi précitée du 15 décembre 1980 que propose son groupe :

- l'Office des étrangers ne contrôle plus que le visa d'entrée ;
- le Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides est chargé des demandes d'asile ;
- La Commission permanente de recours des réfugiés traite les recours contre les décisions des instances susmentionnées ;
- le Conseil d'État assure le traitement du recours administratif.

*
* *

M. Patrick Dewael, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur, indique que le projet d'imposer une condition d'ancienneté aux avocats qui plaident devant le Conseil d'État a, dans l'intervalle, été abandonné. Il est en effet plus important de trouver un équilibre entre, d'une part, les règles déontologiques et, d'autre part, la défense, par l'avocat, des intérêts de son client. Si l'intérêt de ce dernier consiste exclusivement à séjourner le plus longtemps possible sur le territoire belge, il s'impose d'intervenir au niveau de la procédure.

La mesure en projet vise à inverser la méthode de travail actuellement appliquée par la Commission permanente de recours des réfugiés afin de traiter un plus grand nombre de dossiers. Il n'est dès lors pas donné suite au raisonnement couramment tenu par cette Commission pour justifier le maintien de sa méthode de travail actuelle, et exiger dès lors une extension de cadre.

La réforme du Conseil d'État étant toujours en phase de concertation, il n'était pas indiqué d'attendre qu'elle intervienne.

De heer Jef Van den Bergh (CD&V) stelt dat de ontworpen maatregelen de globale achterstand niet zullen doen verdwijnen.

Tevens vraagt hij zich af of het niet verkieslijker ware geweest om de hervorming van de Raad van State en deze van de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen in een zelfde wetsontwerp onder te brengen.

Verder meent hij dat een procedure, waarbij een dossier initieel aan een kamer met drie magistraten wordt voorgelegd die dit slechts aan het alleenzettelende lid zou doorsturen wanneer er geen problemen te duchten zijn, beter aan de opmerkingen van de Raad zou beantwoorden.

Ten slotte stelt hij de grote lijnen voor van de door zijn fractie voorgestelde diepgaande aanpassing van de bovengenoemde wet van 15 december 1980:

- de dienst Vreemdelingenzaken ziet enkel nog de inreisvisa;
- het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen staat in voor de asielaanvragen;
- de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen behandelt de beroepen tegen de beslissingen van de bovenstaande instanties;
- de Raad van State staat in voor de afhandeling van het administratief beroep.

*
* *

De vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, de heer Patrick Dewael, stelt dat het voornemen om een anciënniteitsvoorwaarde op te leggen aan de advocaten die pleiten voor de Raad van State inmiddels, werd opgegeven. Het is immers van groter belang om een evenwicht te vinden tussen deontologische voorschriften, enerzijds, en het behartigen door de advocaat van de belangen van zijn cliënt, anderzijds. Indien dit belang er louter in bestaat zo lang mogelijk op het Belgisch grondgebied te verblijven, dringen procedurele ingegrepen zich op.

De ontworpen maatregel beoogt de huidige werkwijze bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen om te draaien en zo meer dossiers te behandelen. De bij deze commissie gangbare redenering om de huidige werkwijze te behouden en zodoende een kaderuitbreiding af te dwingen, wordt dus niet gevolgd. Er wordt wel een beheersplan gevraagd en er wordt een juridische ondersteuning in het vooruitzicht gesteld.

De hervorming van de Raad van State bevindt zich noch in de overlegfase. Het was dus niet aangewezen om hierop te wachten.

*
* *

M. Joseph Arens (cdH) déplore qu'il ne s'avère pas possible de revoir en profondeur la problématique de l'asile.

*
* *

M. Jef Van den Bergh (CD&V) indique que les arrêts de la Cour d'arbitrage cités par le vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur portent seulement sur le principe du magistrat unique siégeant dans le cadre de recours irrecevables ou manifestement non fondés. La mesure en projet vise, par contre, à ériger ce principe en règle générale.

L'intervenant répète par ailleurs la question qu'il a posée au sujet des dossiers en cours.

*
* *

Le vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur, M. Patrick Dewael, constate que le Conseil d'État n'émet pas d'objection contre la mesure proposée.

En effet, si la procédure qui a fait l'objet des arrêts susvisés de la Cour d'arbitrage n'est pas parfaitement identique à celle que propose le projet de loi à l'examen, le même raisonnement juridique a présidé à son élaboration. Il n'y a donc pas lieu de craindre que la mesure proposée ne résiste pas au contrôle de la Cour d'arbitrage.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1^{er}

La commission prend acte de la décision du 2 décembre 2004 de la Commission parlementaire de concertation (DOC 51 0082/020 – p. 3) visant à traiter le projet de loi conformément à l'article 77 de la Constitution, la demande d'urgence devenant par conséquent sans objet.

Art. 2

Cet article ne donne lieu à aucune observation supplémentaire.

*
* *

De heer Joseph Arens (cdH) betreurt dat een grondige aanpassing van de asielproblematiek niet mogelijk blijkt.

*
* *

De heer Jef Van den Bergh (CD&V) wijst erop dat de door de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken aangehaalde arresten van het Arbitragehof enkel betrekking hebben op het principe van de alleenzetelende magistraat in zaken die onontvankelijk of kennelijk ongegrond zijn. De ontworpen maatregel beoogt dit principe daarentegen als regel in te voeren.

De spreker herhaalt tevens zijn vraag aangaande het lot van de lopende dossiers.

*
* *

De vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, de heer Patrick Dewael, stelt vast dat de Raad van State geen bezwaar heeft tegen de ontworpen maatregel.

De procedure die aanleiding heeft gegeven tot de hierboven aangehaalde arresten van het Arbitragehof, is inderdaad niet volledig identiek aan hetgeen in het onderhavig wetsontwerp wordt voorgesteld. Bij de opmaak van dit wetsontwerp werd echter dezelfde juridische redenering gevolgd. Er is dus geen reden om aan te nemen dat de ontworpen maatregel een toetsing door het Arbitragehof niet zou kunnen doorstaan.

III.— ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

De commissie neemt akte van de beslissing van de Parlementaire Overlegcommissie van 2 december 2004 (DOC 51 0082/020 – blz. 3) om het wetsontwerp overeenkomstig artikel 77 van de Grondwet te behandelen zodat het verzoek tot spoedbehandeling vervalt.

Art. 2

Bij dit artikel worden geen bijkomende opmerkingen geformuleerd.

Art. 2bis (nouveau)

M. Joseph Arens (cdH) présente l'amendement n° 2 (DOC 51 1449/002) qui tend à instaurer une assemblée générale au sein de la Commission permanente de recours des réfugiés.

Le vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur, M. Patrick Dewael, assure que cette matière sera traitée par le biais d'un arrêté royal.

M. Joseph Arens (cdH) retire son amendement, le vice-premier ministre lui ayant suffisamment inspiré confiance pour qu'il se satisfasse de l'assurance qu'il lui a donnée.

Art. 2ter (nouveau)

M. Joseph Arens (cdH) présente un amendement (n° 3, DOC 51 1449/002) tendant à instituer une Conférence des présidents de chambre auprès de la Commission permanente de recours des réfugiés.

Le vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur, M. Patrick Dewael, précise que ce point sera aussi prévu dans l'arrêté royal d'exécution de la modification de loi en projet.

M. Joseph Arens (cdH) retire ensuite également cet amendement.

Art. 3 et 4

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Intitulé

M. Joseph Arens (cdH) présente un amendement (n° 1, DOC 51 1449/002) tendant à adapter l'intitulé du projet de loi en fonction de ses amendements n°s 2 et 3.

Par suite du retrait de ces deux amendements, l'amendement à l'examen devient sans objet.

*
* *

Le président propose de considérer un certain nombre de corrections comme des adaptations techniques.

La commission se rallie à la proposition de son président.

Art. 2bis (nieuw)

De heer Joseph Arens (cdH) dient amendement nr. 2 in (DOC 51 1449/002) dat ertoe strekt bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen een Algemene Vergadering in het leven te roepen.

De vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, de heer Patrick Dewael, verzekert dat deze materie bij koninklijk besluit geregeld zal worden.

De heer Joseph Arens (cdH) trekt zijn amendement in. De vice-eerste minister boezemt hem immers voldoende vertrouwen in om met bovenstaande verzekering genoegen te nemen.

Art. 2ter (nieuw)

De heer Joseph Arens (cdH) dient amendement nr. 3 in (DOC 51 1449/002) met het oogmerk bij de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen een Conferentie van de kamervoorzitters in te stellen.

De vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, de heer Patrick Dewael, stelt dat ook dit punt in het koninklijk besluit ter uitvoering van de ontworpen wetswijziging zal worden opgenomen.

De heer Joseph Arens (cdH) trekt vervolgens ook dit amendement in.

Art. 3 en 4

Deze artikelen vergen geen bijkomende opmerkingen.

Opschrift

De heer Joseph Arens (cdH) dient amendement nr. 1 in (DOC 51 1449/002) ter aanpassing van het opschrift van het wetsontwerp aan zijn amendementen nrs. 2 en 3.

Ingevolge de intrekking van de beide onderliggende amendementen, valt dit amendement zonder voorwerp.

*
* *

De voorzitter stelt voor een aantal verbeteringen als technische aanpassingen te beschouwen.

De commissie schaart zich achter het voorstel van haar voorzitter.

IV. — VOTES

Art. 1^{er} à 4

Ces articles, ainsi corrigés, sont successivement adoptés à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été corrigé, est ensuite adopté à l'unanimité.

La rapporteuse,

Le président,

Annick SAUDOYER

André FRÉDÉRIC

Liste des dispositions qui nécessitent une mesure d'exécution (Règlement de la Chambre, article 78.2.) :

néant

IV. — STEMMINGEN

Artikelen 1 tot 4

Deze artikelen worden, aldus verbeterd, achtereenvolgens eenparig aangenomen.

*
* *

Vervolgens wordt ook het gehele wetsontwerp, aldus verbeterd, eenparig aangenomen.

De rapporteur,

De voorzitter,

Annick SAUDOYER

André FRÉDÉRIC

Lijst van de bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vergen (Reglement van de Kamer, artikel 78.2.):

nihil